

Rapport 2012:42

Magnus Stenbock 1, fornlämning 20

Arkeologisk förundersökning 2012

Thomas Linderöth

Rapport 2012:42

Magnus Stenbock 1, fornlämning 20

Arkeologisk förundersökning 2012

Thomas Linderöth

Fornlämningsnr: 20
Magnus Stenbock 1,
Malmö stad
Malmö kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2012 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2012:42

Omslagsbild: Stenmur vid Södra Tullgatan, fotograf: Thomas Linderöth

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Läge och topografi	5
Historik	5
Undersökningsresultat	5
Referenser	7
Arkivmaterial	7
Administrativa uppgifter	8

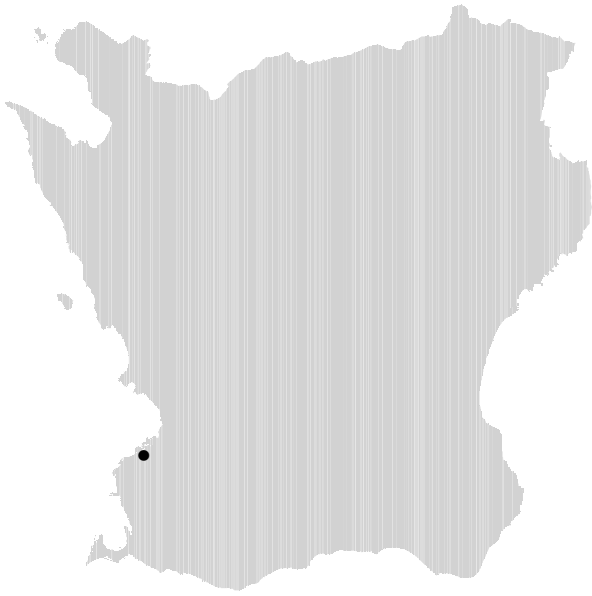

Fig. 1. Undersökningsområdets läge.

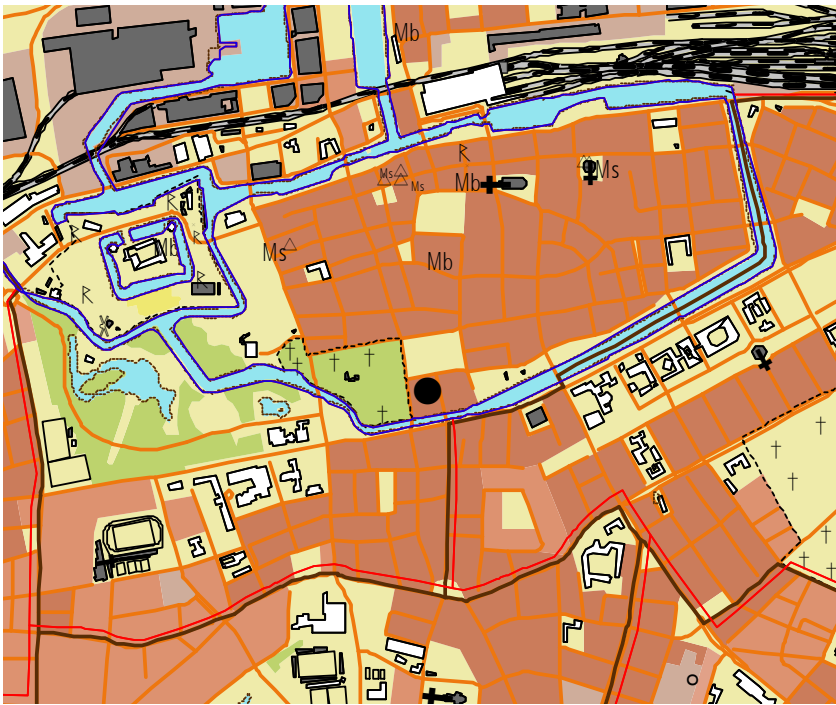

Fig. 2. Kvarteret Magnus Stenbock i Malmö.

Sammanfattning

I samband med tätning av läckande källargrund inom fastigheten Magnus Stenbock 1 har en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning gjorts. Schaktet löpte invid husfasaden längs Gustav Adolfs torg och Södra Tullgatan och var cirka 76 m långt. Bredden var i toppen av schaktet omkring två m och i botten cirka 0,6 m och djupet var omkring 3,5 m. De uppgrävda massorna bestod till stora delar av sand från tidigare rör- och kabelnedläggning men det förekom även äldre fyllning som innehöll en del keramikskärvor och djurben. Dessutom påträffades resterna av en kalkmurad stenmur som skulle kunna vara rester av bastionen i Malmö. I övrigt påträffades inget av antikvariskt intresse.

Inledning

I samband med tätning och dränering av fastigheten Magnus Stenbock togs ett schakt upp längs fasaden som vetter både mot Gustav Adolfs torg och Södra Tullgatan. Då området ligger inom området för Malmö stads medeltida bebyggelse, registrerad som fornlämning Malmö nr 20, beslutade Länsstyrelsen i Skåne län att en arkeologisk förundersökning skulle göras (Lst dnr 431-9886-12). Undersökningen genomfördes 2012-05-28 – 2012-06-26 av arkeolog Thomas Linderoth vid Sydsvensk Arkeologi AB.

Läge och topografi

Kvarteret Magnus Stenbock ligger i den södra delen av den medeltida stadsdelen och inom den del som var omgiven av bastionen.

Historik

År 1419 omnämns för första gången stadsmuren, vilken var cirka 1450 m lång. Den sträckte sig då från den västra till den östra stadsporten (Rosborn, S. 1984:37). Den var fem m hög och tre stenar tjock och revs i samband med befästningsarbetena under 1600-talet. Efter det svenska övertagandet av Skåne 1658 utvecklades Malmö till en garnisonsstad och arbetena med att förstärka bastionerna och vallgravarna gjorde att Malmö blev en av landets starkaste och modernaste fästningar. Mellan 1805 och 1811 raserades emellertid försvarsverken runt staden.

Undersökningsresultat

Längs fastigheten Magnus Stenbock 1 togs ett schakt i upp. Det låg i vinkel längs Gustav Adolfs torg och Södra Tullgatan och hade en sammanlagd längd av omkring 76 m. Bredden på schaktet var i toppen cirka två m och i botten drygt en halv m och

djupet cirka 2,5 m. Längs Södra Tullgatan fanns sedan tidigare nerlagda vattenrör både på cirka en halv och två meters djup och fyllningen här bestod därför till största delen av ny sand. Dock kom en liten bit av en stenmur fram nära hörnet mot Gustav Adolfs torg då en liten bit av schaktkanten rasade in. Den syntes på en sträcka av cirka 1,4 m och låg omkring en halv meter ner. Det är emellertid osäkert hur utsträckningen har varit, både i längdriktning och djup. Muren bestod av 0,1 – 0,5 m stora stenar som var murade med kalkbruk. Det fanns även en bit tegel på två meters djup. Det kan röra sig om en bit av bastionen som enligt Isbergs kartrekonstruktion från 1720 (Isberg) bör ha legat här, men det kan inte uteslutas att det kan vara en äldre husgrund. I schaktet som löpte längs Gustav Adolfs torg fanns också nergrävda rör och kablar men endast på ett djup av omkring en halv meter. Under dessa var marken betydligt fastare och bestod i västra delen av massor med inslag av keramikskärvor och djurben från bland annat ko och får/get samt en del trärester. Utöver detta fanns inget av antikvariskt intresse.

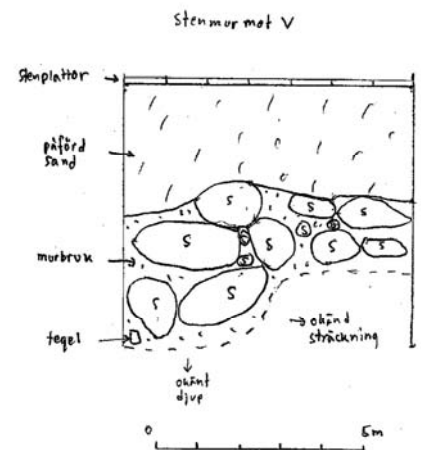
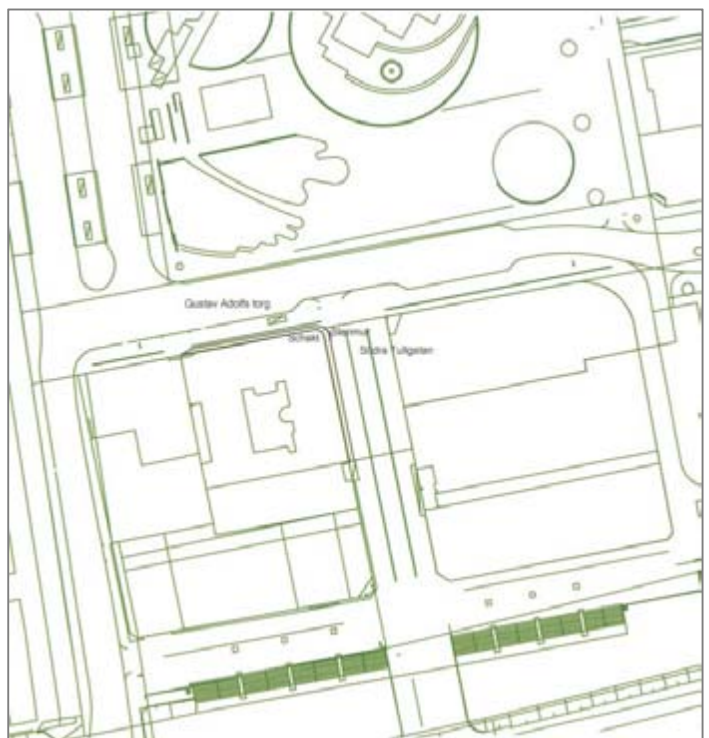

Fig. 3 Stenmuren på Södra Tullgatan.

Fig. 4 (t.v.). Schaktet vid södra Tullgatan.

Fig. 5 (t.h.). Schakten runt fastigheten.

Referenser

Rosborn, S. 1984. *Malmö. Den medeltida staden och dess omland*. RAÄ/SHM Rapport. Medeltidsstaden 67. Stockholm.

Arkivmaterial

Isbergs karta från 1720. *Malmö Museums Arkiv*.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	120037
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-9886-12
Datum för beslut:	2012-05-04
Projektnummer:	120037
Län:	Skåne
Kommun:	Malmö
Socken:	Malmö stad
Fastighet:	Magnus Stenbock 1
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 2C3e
Koordinatsystem:	SWEREF 99
X koordinat:	6163597
Y koordinat:	373975
Höjdsystem:	Manuell inmätning
Fältarbetstid:	2012-05-28 – 2012-06-26
Antal arbetsdagar:	7
Antal arkeologtimmar:	9 tim fältarb, 22 tim rap.arb + adm.
Undersökt yta:	76 lpm
Platschef:	Thomas Linderoth
Uppdragsgivare:	Fam Vasli c/o Fastighets AB Frontnine
Fynd:	Inga fynd togs tillvara
Dokumentationsmaterial:	1 st A4 ritning, 10 foton. Förvaras Malmö museer.
Totalkostnad:	28.010 kr exkl. moms

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2012

1. Fastigheten Kristianstad 4:4, Kristianstad stad, FU 2011, Christer Carlsson
2. Innerstaden 1:14 – Södergatan, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin
3. Skanörs kyrka och kyrkogård, Skanör med Falsterbo socken, Vellinge kommun, FU 2004 och 2005, Lars Salminen & Ingrid Gustin
4. Stallbyggnad vid Ugerups säteri, Köpinge socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
5. Invändiga arbeten i Vä kyrka, Vä socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
6. Husbyggnation inom fastigheten 61:113, Gualöv socken, Bromölla kommun, SU 2011, Christer Carlsson
7. Öllsjö 67:1, Skepparslöv socken, Kristianstad kommun, AU 2011, Ylva Wickberg
8. Skanör 40:12, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
9. Provgrovar inom Kristianstad 4.4, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2011, Christer Carlsson
10. Vintrie Park – område C1. Fastighet Vintrie 20:1, Bunkeflo socken, Malmö kommun, FU 2011. Kristian Brink
11. Fastigheten Kristian IV, Rådhuset, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, SU 2011, Christer Carlsson
12. VA-ledningar i Järnvägsgatan m.fl., Ängelholm, Ängelholms kommun, FU 2011, Jan Kockum
13. Sankt Gertrud 4, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2012, Per Sarnäs
14. Kabeldragning vid Östra Centrum, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
15. Borgeby 16:8. Ny maskinhall 2011, Lomma kommun, FU&SU 2010-2011, Lars Salminen
16. Rördragning inom Kristianstad 93:1, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
17. Tygelsjö 76:1. Tygelsjö socken, Malmö kommun. FU 2011, Joakim Frejd
18. Kvarteret Minerva 24, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. FU, schaktövervakning, 2012. Thomas Linderöth
19. Dösemarken – Limhamn 155:501, Malmö 126 & 129, Hyllie sn, Malmö Stad, Skåne, SU 2010. Åsa Berggren & Kristian Brink
20. Degeberga 26:3, Degeberga socken, Skåne, SU 2011. Tony Björk & Ylva Wickberg
21. Fjärrvärme i Vallgatan, Gamla Skeppsbron och Snidaregatan i Åhus, Åhus stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
22. Husie 172:123, Husie socken, Malmö kommun. SU 2011. Joakim Frejd.
23. Stävie kyrkogård, Stävie socken, Kävlinge kommun. FU 2009. Therese Ohlsson.
24. Stjärnan 1, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2011. Therese Ohlsson.
25. Uranienborg. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
26. Örja 1118, 11:1. Örja socken, Landskrona kommun. FU 2003. Lars Salminen och Therese Ohlsson.
27. Husvik. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
28. Yngsjö 295:2 m.fl. Åhus socken, Kristianstad kommun. AU 2012. Thomas Linderöth.
29. Limhamn 155:355 m.fl. Område 1, Bunkeflo 24:1, Hyllie socken, Malmö kommun. AU 2012. Kristian Brink.
30. Västra Klagstorp 56:1. Västra Klagstorps socken, Malmö kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.
31. Byte av elanläggningar i Sövde kyrka. Arkeologisk förundersökning, schaktövervakning 2012. Fornlämning 65, Sövde socken, Sjöbo kommun. Thomas Linderöth.
32. Kv. Gamla staden 8:8, Mariakyrkan. Arkeologisk förundersökning, schaktningsövervakning 2012. Fornlämning RAÄ 42, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. Thomas Linderöth.
33. Härlöv 50-53, Kristianstad sn, Kristianstad kommun. SU 2010-2011. Ylva Wickberg.
34. Jörgen Kristoffersen 6, Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Christer Carlsson.
35. Vattentornsvägen & Västra Boulevarden. Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Christer Carlsson.
36. Kv. Möbelsnickaren 9. Åhus stad, Kristianstad kommun. FU 2011. Jan Kockum & Christer Carlsson.
37. Stora Hammar 6:30, 16:136 & 16:137. Stora Hammar sn, Vellinge kn. AU 2012. Per Sarnäs.
38. Kristianstad 4:4 och 4:18, Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Ylva Wickberg.
39. Klagstorp 56:1, fornlämning nr 18, Västra Klagstorp socken, Malmö kommun. FU 2012. Thomas Linderöth.
40. Åsumtorp 54:30 m fl. Kristianstad sn, Kristianstad kn. FU 2011. Bertil Helgesson & Ylva Wickberg.
41. Köpinge 21:24 m.fl. Arkeologisk slutundersökning 2011 inom fornlämning Stora Köpinge 100, Stora Köpinge socken, Ystads kommun, Skåne län. Thomas Linderöth.

